nieuws

Strenger erosiebeleid schrikt landbouworganisaties af

nieuws

De Vlaamse regering wil het erosiebeleid effectiever maken door de verplichte maatregelen bij te sturen die landbouwers moeten nemen. Op sterk erosiegevoelige percelen is erosiebestrijding sinds 2005 verplicht. Elders rekent de overheid op de vrijwillige inspanningen van landbouwers die beheerovereenkomsten afsluiten en op de medewerking van gemeenten. De landbouworganisaties houden dat graag zo.

11 NOVEMBER 2012 – LAATST BIJGEWERKT OM 14 SEPTEMBER 2020 14:20

Lees meer over:
milieu
landbouw algemeen

De Vlaamse regering wil het erosiebeleid effectiever maken door de verplichte maatregelen bij te sturen die landbouwers moeten nemen. Op sterk erosiegevoelige percelen is erosiebestrijding sinds 2005 verplicht. Elders rekent de overheid op de vrijwillige inspanningen van landbouwers die beheerovereenkomsten afsluiten en op de medewerking van gemeenten. De landbouworganisaties houden dat graag zo.
Erosie vermindert de bodemvruchtbaarheid op een perceel en op lange termijn ook de opbrengsten. Bovendien draagt het bij tot het ontstaan van modderstromen die overlast veroorzaken voor omwonenden. Het is met andere woorden schadelijk voor boer en burger.
Sinds 2005 zijn landbouwers in het kader van de randvoorwaarden voor hun inkomenssteun verplicht om maatregelen te nemen op sterk erosiegevoelige percelen, samen bijna 10.000 hectare in Vlaanderen. Om aan die verplichtingen te voldoen, moeten zij bijvoorbeeld de bodem bedekt houden met een tussenteelt en de ploeg aan de kant schuiven voor andere werktuigen die de bodem minder ingrijpend bewerken. De omstandigheden ter plaatse kunnen andere maatregelen verantwoorden, zoals de aanleg van een grasstrook die de modder onderaan het perceel opvangt.

Voor matig en licht erosiegevoelige percelen gelden vandaag geen verplichtingen, maar gaan landbouwers wel op vrijwillige basis aan de slag. Heel wat landbouwers participeren namelijk in erosiebestrijdingsprojecten met lokale besturen of sluiten beheerovereenkomsten af met de Vlaamse Landmaatschappij. Zo hebben 905 landbouwers dit jaar één of meerdere beheerovereenkomsten lopen in het kader van erosiebestrijding. Eén van de meest zichtbare resultaten daarvan is de aanwezigheid van in totaal 762 hectare grasgangen en grasbufferstroken op heuvelachtige percelen.
Al die inspanningen konden evenwel niet beletten dat bepaalde gemeenten, verspreid over Vlaanderen, dit jaar af te rekenen kregen met modderoverlast na zware regenval. Daarom gaat de overheid na in welke mate een bijsturing van de verplichte maatregelen een bijkomend positief effect kan hebben op de strijd tegen de erosieproblematiek. Vlaams minister van Leefmilieu Joke Schauvliege spreekt in haar beleidsbrief van een zoektocht naar "een juist evenwicht tussen verplichte maatregelen en stimulerende, vrijwillige maatregelen".
Vorige zomer had het Vlaams Parlement in een resolutie nog aangedrongen op meer verplichtingen voor landbouwers "in prioritaire gebieden en wanneer erosiebestrijding op vrijwillige basis onvoldoende resultaat oplevert". Ook de Vlaamse Milieumaatschappij laat in zijn Milieurapport Vlaanderen (MIRA) uitschijnen dat de grenzen van op vrijwilligheid gebaseerde instrumenten bereikt zijn. Tussen 2000 en 2009 nam de erosiegevoeligheid van het landgebruik immers met vijf procent toe. Tot 2008 besloot MIRA telkens met de vaststelling dat de eco-efficiëntie van de landbouw toeneemt, behalve voor de parameter bodemerosie.
Uit de beleidsbrief van minister-president Kris Peeters, tevens bevoegd voor landbouw, blijkt dat er een aantal denkpistes zijn met het oog op een efficiënte en gerichte uitbreiding van de verplichtingen. Dat varieert van een verstrenging van de voorwaarden voor erosiegevoelige gewassen op hellende percelen tot een uitbreiding van het aantal percelen waar erosiebestrijding verplicht wordt in het kader van de randvoorwaarden.
Samen met de landbouworganisaties bekijkt de overheid nu welke concrete maatregelen haalbaar zijn voor de landbouwers. Hoewel het maar om voorstellen gaat die gefaseerd zouden ingaan, zijn Boerenbond en ABS toch erg geschrokken van de soort maatregelen die hun gepresenteerd werden tijdens een eerste overleg. "Op min of meer erosiegevoelige percelen stelt men een hele reeks verplichte maatregelen voor, die soms zeer verregaand zijn", schrijft Boerenbondvoorzitter Piet Vanthemsche in Boer&Tuinder.

Hij begrijpt niet waarom het roer plots moet worden omgegooid, “tenzij het hier om een verkapte besparingsmaatregel zou gaan". Een beheerovereenkomst afsluiten, en bijgevolg ook een vergoeding ontvangen, is immers onmogelijk voor wat verplicht wordt. Boerenbond wil dan ook verder inzetten op een versterking van de aanpak op gemeentelijk niveau, met een krachtig stimulerend beleid. "De gemeentelijke erosiecoördinatoren kunnen daarbij een belangrijke ondersteunende rol vervullen", aldus Vanthemsche.
Een uitbreiding van de verplichtingen valt ook bij het Algemeen Boerensyndicaat (ABS) in slechte aarde omdat tegenover de inspanningen dan geen vergoeding meer staat. "Jammer is ook dat het lijkt alsof er vandaag niets gebeurt", zegt Guy Depraetere, woordvoerder van ABS. "Modderstromen hebben zeer ingrijpende gevolgen voor burgers, moeten derhalve vermeden worden, maar na een stortbui van tientallen liters neerslag per vierkante meter is overlast onmogelijk uit te sluiten."
Een verbod op erosiegevoelige teelten zoals aardappelen of maïs is voor ABS onbespreekbaar. "Maar we willen wel meedenken over zinvolle alternatieven zoals het inzaaien van een bodembedekker tussen de maïs of het aanleggen van drempeltjes die waterstromen tussen aardappelruggen vertragen."
Volgens Depraetere kan de overheid dit via onderzoek ondersteunen, maar zeker niet via een uitbreiding van de verplichtingen waardoor elke vergoeding wegvalt. "Vertrek van het huidige systeem dat zijn nut bewezen heeft en werk op vrijwillige basis met boeren naarstig verder in de verschillende gemeenten", besluit hij, "anders eindigen we in heuvelachtige regio's in een situatie dat de natte landbouwpercelen in de valleigebieden ingelijfd worden door natuur en een hoop verplichtingen gelden op de droge percelen op heuvelruggen die ons nog resten."

Bron: eigen verslaggeving/Boer&Tuinder

VILT vzw
Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact
M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/
screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/
screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws
screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our bluesky page: https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social

---

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |
Privacy policy
Copyright
Cookie Policy
Cookie instellingen aanpassen

Crafted by Brigada